

CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S privoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti
vrejuje in izdaja

P. Stanislav Škrabec,
mašnik frančiškanskega reda na Kostanjevici.

Vsebina 1. zvezka.

Jezus prijatelj otrok	1.
Življenje sv. Marjete Kortonske. Vvod	4.
I. pogl. Rojstvo. — Mladost. — Greh	5.
II. pogl. Spreobrnjenje	7.
III. pogl. Perva dela spokornosti	8.
Pojasnenje nekaterih navideznih vzrokov zoper pogostno prejetanje sv. obhajila	11.
„Nevesta najsvetejšega zakramenta“	14.
Življenje častitljivega br. Petra Bardesija.	
1. pogl. Otročja leta	16.
2. pogl. Peter mladenič	18.
Kako naj se obnašajo udje 3. reda. I. Pri sv. obhajilu	23.
Gladfolji, dalije in tritome v cerkvenem lepotiščju	27.
Priporočilo v molitev	27.
Zahvala za vslišano molitev	32.

V GORICI.

Hilarijanska tiskarna.

1898.

- „O' bla'žen ti'sti, ki da'leč od opra'vkò v tèh,
 Nègda'nji kò mājó'čih rò'd,
 Očé'ti ne nji've z vò'li va'di svojimi
 Lihva'rstva rě'sen vsa'čega!
5. Ne pla'si lj'u'ti boj'ni ga voja'ka rò'g,
 Ne stra'si ga morjé' di'vje';
 Ogi'blje tar'ga, ogi'blje oša'bnih pra'gò v se
 Měšca'nò v tu'di mogó'čniših.
10. Z odra'sim to'rej vi'nske tar'te za'rotom
 Visó'ke že'ni ja'gnj'ede,
 Ali' kjé' v samo'tnem do'ru tèh, ki mu'kajo,
 Kàrdé'li glé'da uha'jave,
 Ali' s kri'vcem rě'že vè'je ma'lopri'dnice,
 Da cò'pi za' nje sré'čniših.
15. Ali' mè'd preti'snj'en v var'če spra'vlj'a oči'sčene,
 Ali' strí'že o'vče' nemo'čnice.
 Sà sa'djem kò pa zrě'lim vzdig'ne olé'pšano
 Jesé'n glavó' v vinó'gradih,
 Z vese'ljem tar'ga, in ka'kim! hru'ske cě'pljenke
20. In gró'zije, kar škàrla'tu kò's,
 Ki v da'r, Prija'p, ga te'bi da'ti, te'bi če',
 Silj'va'n, očka', meja' čuva'j!
 Lj'ubò' leža'ti hra'stom je pod sta'rim zda'j,
 Na dàr'zni zda'j je tra'vici;
25. Vodé' z brě'gò'vi v tèm tekó' viso'cimi,
 Pójó' po gó'zdih pti'čice,
 Stúde'nci prò'ti vró' z vodi'co su'mnico,
 Kar la'hke va'bi spa'nó'čice.
 Kò zi'mski ča's pa Ju'pitra gromó'v'nika
 Dàžje' podi' in sně'gò've vkù'p,
30. Ali' di'vje gó'ni s pa'sjo ja'to od ta'm in tu'
 Svinj'é' v var'vi' nastá'vlj'ene,
 Ali' mrě'že iě'dke z gla'dko rogovi'lo stre',
 Mami'la dí'ozgom sně'denim,
35. In za'jca pla'hè'ga in do'slě'ga žarja'va gda'j
 V zadàr'go vja'me' v gó'dàn plě'n.
 Kàdò' pa'č ne' bi, kar ima' lj'ubé'zàn jih,
 Škàrbi' poza'bil zlè'h mēj tèm?
 Če' dē'l opra'lja' že'na sramožljí'va svò'j
40. Za dóm, za sla'dko dē'čico,
 Sabi'nka ka'kàr, od sò'nea ka'kàr opa'lj'ena
 Apu'lj'ca že'na bàr'zèga,
 Na ognj'i'sče svè'tò dàr'vac naleži' sùhi'h,
 Kò tru'dàn prít'i mó'žima';
45. In vesé'lo ugná'vši dró'bnico v osè'k plete'n
 Napé'ta pra'zni vi'mena
 Tar'leto'snj'èga zajé'mš'i iz só'da sla'dkèga
 Gosti' pripra'vi' neku'plj'ene:

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

XVII. tečaj.

V Gorici, 1898.

I. zvezek.

JEZUS PRIJATELJ OTROK.

Nekako po pravici smemo imenovati evangelij, ki se bere na praznik angeljev varihov evangelij otrok. Božji sin, Jezus Kristus, nam v tem evangeliju razodeva, kako visoko ceni otroke, opominja nas, naj se zgledujemo nad otroci, resno nas svari, da jih ne zaničujemo. Da bi se nas vse to bolj prijelo, nas spominja na imenitne varihe otrok, angelje.

Prevdarimo to nekoliko natančneje :

1.) Najprej nam stavi Jezus pred oči vzglednost otrok, ki se kaže v njih ponižnosti in nedolžnosti. Od otrok se moramo učiti ponižnosti: „Gdor koli se tedaj poniža, kaker ta otrok, ta je večji v nebeškem kraljestvu.“ (Mat. 18, 4).

Gotovo, dragi bravec, si neseš vže kedaj otroka čez kako vodo. Ali nisi zapazil, kako se je prijazno smehljaj? Vidiš to je otročja ponižnost, ketera se veseli svoje nizkosti, svoje nezmožnosti, svoje slabosti. Tako bi se morali tudi mi veseliti svoje nizkosti in se dati prenesti božji previdnosti z otročjim zaupanjem skozi vse nevarnosti. Na to nas spodbuja Jezus sam, ki se nam kaže ko dobrega pastirja, ki nese ovčico na svojih ramah. Ali nisi videl večkrat kacega otroka, bi se je igral na potu, mej tem ko je njegova mati na njivi delala? Ako je po poti prihajal

kak pes, je otrok prestrašen zakričal in hitel v naročje ljube matere.

Kaj je to? To je otročja ponižnost, ki ne zaupa v lastno moč. To nas uči, da tudi mi ne smemo zaupati lastnim močem, temuč da moramo iskati zavetja pri mogočni pomoči božji, ponižni kaker otroci. Nepokvarjen otrok se odlikuje tudi s posebno ponižnostjo razuma s tem, da ljudem, ki jim gre verovati, kaker starišem in učiteljem, res terdno vse veruje. Ako mu reče n. pr. mati, da jaha sv. Miklavž belega konja po svetu in da deli lepa darila, in mu skuša vsiljevati kak starejši deček dvojbe glede resničnosti te stvari, se mu smeje ter ga odpravi s tem, da so mati tako rekli. Tako veruje otročja ponižnost na besedo, akoravno je v nevarnosti, da jo varajo. In ravno v tej otročji ponižnosti razuma se moramo vaditi nasproti kerščanskim verskim resnicam, zaupajoči božji resničnosti, ki ne more goljufati.

2.) Učimo se nadalje od malih nedolžnosti serca! „Ako se ne spreobernet in ne boste kaker otroci, ne pridete v nebeško kraljestvo.“ (Mat. 18, 3.) Ker je mnogo ljudi, kateri so zgubili z grehi nedolžnost serca, jim ne preostaje družega, kaker da očistijo svoje serce s pravim spreobrnjenjem ter da postavijo na mesto zgubljene nedolžnosti pravo spokornost; sicer spokornost nigdar ne doseže visokosti nedolžnosti, vendar pa naredi dušo Bogu dopadljivo. Kolikerkrat pogledamo otroka v nedolžni, čisti obraz, se spominjajmo Gospodovega opomina, da naj skerbimo za nedolžno, čisto življenje.

Pervemu Jezusovemu opominu, da naj se učimo od otročičev ponižnosti in čistosti, sledi drugi, ki nam resno kliče: varujte se pohujšati keterega teh malih!

Kaker se moramo od malih učiti, kar imajo dobrega na sebi, tako moramo biti tudi mi njih učeniki v čednostih. „Gdor pa pohujša kateriga teh malih, ki v me verujejo, temu bi bilo bolje, da bi si obesil mlinski kamen pa vrat, in bi se potopil v globočino morja.“ (Mat. 18, 6.) — Tu stoji postavodajavec novega zakona in napoveduje kaker mej bliskom in germenjem prekletstvo vsem, ki pohujšujejo otroke. To je skerb božjega prijatelja za dušni blagor malih, ketere nam kaže kaker svetišča, ki morajo ostati vedno neoskrunjena. Gdor jih oskruni, je zapadel življenje, kaker tisti, ki razžali cesarja, in zasluži najsramotojšo smert. Ta pretresljivi opomin hrani v sebi ob enem spodbudek, da se trudimo malim z naukom, zgledom in primernim strahova-

njem pripomoči k dosegu čednostnega življenja, kar je v ravno tisti meri zaslužljivo kakor je pohujšanje kaznjivo.

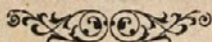
3.) Nas Jezus spominja na nebeške varihe otrok — na angelje varihe, ki so otrokom zastopniki pred božjim tronom. „Glejte, da ne boste zaničevali keterega teh malih: zakaj povem vam, njih angelji v nebesih gledajo vedno obličje mojega Očeta, ki je v nebesih.“ (Mat. 18, 10.) To se pravi z drugimi besedami: Otroci so na videz majhine, neznatne stvari, brez učenosti in globokih znanosti, toda ne dajte se temu premotiti, ne sodite napačno njih vrednosti, ne zaničujte jih, ker jih sam Bog tako visoko ceni, da jim je pripravil posebnenebeške duhove, ki jih varujejo, ki se potegujejo za nje pred božjim tronom. —

Ravno zaradi te vrednosti otrok, zaradi njih nezmožnosti, zaradi njih dobrih lastnosti so se v vsih stoletjih, kar stoji sv. katoliška Cerkev plemeniti možje zelo zelo zavzemali za kerščansko vzgojo otrok. Od teh plemenitih mož naj mi bo dovoljeno le enega imenovati za zgled — slavnega Žersóna. Ko so očitali temu slavnemu možu 15ega stoletja, ki je bil kancelarij imenitne Pariške universitete, da se preveč vkvarja s podučevanjem otrok, se je navdušeno zagovarjal in mej drugimi tudi tole rekel: „Gdo, o predobri Jezus, se bo še sramoval z malimi občevati potem, ko si ti ž njimi občeval? Kateri zaradi svoje veljave ali učenosti napuhnjeni naj zaničuje v prihodnje neznanost, nevednost, in slabost malih, ko si ti — na vekomaj češčeni Bog, (Rimlj. 9, 5.) ti, v katerem so skriti vsi zakladi božje modrosti in vednosti (Kol. 2, 3.) svoje svete roke milostno razširil k najčistejšemu objemu otroka. — Pravite mi, naj se trudim z važnišimi stvarmi. Meni je čisto neznan, kje bi mogla moja malenkost kaj potrebnjšega početi, kakor ravno tu, da rešujem od Boga pokrepčan, duše malih iz žrela peklenškega sovražnika in večnega pogubljenja in da jih sadim na božjo njivo ter jim z nauki lepo zalivam, da jim potem Kristus daje rast. Da — odvrčate, — vender slovesni, goreči govori bi bili možu, kakoršen je Žersón, primerniši. Ne tajim, da bi bili primerniši, pač pa tajim, da bili koristniši. Zato, mali, prihajajte zaupljivo k meni, pri meni niste v nevarnosti, da bi vas gdo zapeljal, pri meni vam ni nastavljena past, tu ne preži na vas hudobna kača. Zaupljivo bomo razodevali drug drugemu vsaki svoje dušno premoženje — časnega vašega premoženja ne zahtevam nič. Jaz vas bom učil, vi bote pa zame molili; ali ne le to, temuč drug za drugega bomo molili, da se

zveličamo. Potem se bodo naši dobri angelji varihi skušali v veselji — angelji varihi, na katerih praznik to pišem. Potem morebiti bomo dosegli vsmiljenje, ali ne morebiti, temuč gotovo ga bomo dosegli pri našem nebeškem Očetu, ker bomo pokorni njegovemu vabilu — jaz s tem da vas bom vodil, vi s tem da boste slušali. Ne bomo pogrešali pobožnih objemanj milosti božje, ki nas bo tolažila v sedanji bedi, dokler ne pride večno zedinjenje v prekrasnem spopolnjenji, h kateremu nas vabi vse, ki moramo biti po duhu otroci, sam Jezus, ki nam na serce govori: „Pustite male k meni!“

Tako je pisal, tako je delal Žersón v 15em stoletji, in ko se mu je bližala zadnja ura, je poklical dan pred svojo smertjo ljubljene otročiče v cerkev in tam je molil z njimi: „Moj Bog, moj stvarnik, vsmili se svojega vbozega služabnika *Janeza Žersóna!*“

P. B. R.

Življenje sv. Marjete Kortonske.

P. A. M.

V V O D.

Največe in edino hudo, greb, je dal priložnost, da je skazal neskončno vsmiljeni Bog svetu največo dobroto. Poslal je na svet svojega edinorojenega preljubega sinu, ki je sè svojo odrešilno smertjo na križu obilno, da, preobilno zadostil za grehe celega sveta. „Tako je Bog svet ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sinu, da kedorkoli vanj veruje, se ne pogubi, temuč ima večno življenje. Bog namreč ni poslal svojega Sinu na svet, da bi svet sodil, temuč da bi bil svet po njem zveličan.“ (Jan. 3. 16-17). Ta tolažbe polna in vesela resnica je prisilila sv. Avgušтина k vskliku: „O srečni Adamov gréh, ki nam je zaslužil, da imamo takega in tako velikega Odrešenika“.

Studenci milosti božje, ketere je nam ta Odrešenik odperl, se vedno in vedno bogato razlivajo po celem svetu in delajo ysaki dan, da, vsako uro največi vseh čudežev, da namreč postanejo iz grešnikov pravični, iz otrok mesa otroci duha, iz zaverženih zveličani, iz sužnjev kralji in vladarji. To se godi dan na dan po vsih krajih in delih sveta. Ali kaker so različni darovi

ketere Bog deli, kaker so različne stopnje popolnosti, na ketere Bog človeka povzdigne, tako različna je tudi milost spreobrnjenja in spokornosti. Drugačen spokornik je David, drugačen je Peter, drugačen Pavel, drugačen desni razbojnik na križu, drugačen Zahej; drugačna spokornica je Magdalena, drugačna Marija Egiptovska, drugačna Pelagija. Vender pri vseh in nad vsemi se nam razodeva nezapopadljivo bogastvo dobrotljivosti in ljubezni božje. Mej grešnicami, ketere je zadel žarek največega božjega vsmiljenja ni najmanjša Marjeta Kortonska, ne najmanjša v grehlih, pa tudi ne najmanjša v pokori. Velika grešnica je bila, pa tudi velika spokornica. Čudež je bilo njeno spreobrnjenje in od tega nadalje je bilo čudež tudi vse njeno življenje. Po odvernitvi od Boga je sledila obrnitev k Bogu, ki je postala tako tesna in priserčna, da ji je Bog marisikaj razodel, po besedah sv. pisma: „Keteri me ljubi, temu se hočem razodeti“. (Jan. 14, 21.) Življenje sv. Marjete te velike spokornice, ketere hočemo v tem tečaju ljubim bravcem popisati, je prvi vsaj po večem popisal njen pobožni spovednik p. Junta iz Bevanje na Umbrijskem. Njegov spis je edini vir za životopis te svetnice; iz njega so vsi poznejši popisovavci zajemali. Mi bomo spisovali njeno življenje po knjigi: P. Peter Lechner O. S. B., Das mystische Leben der heil. Margareth von Cortona; Regensburg, Manz. 1862.

I. POGLAVJE.

Rojstvo. — Mladost. — Greh.

Na južni strani dolge in široke doline, dve uri od perudžijskega jezera, leži na malem griču vas Lavijano. Leta 1247 je zagledala tam luč sveta sv. Marjeta. Dan in mesec njenega rojstva ni znan.

Njeni stariši so bili nizkega in vbožnega stanu. Njih najdražji zaklad je bila njih čednost in poštenost. V svoji hišici so pa imeli še en drugi zaklad in to je bila Marjeta, ki ni bila zastonj Marjeta, biser, imenovana. Ona je bila okičena z najlepšimi dušnimi in telesnimi prednostmi. Njen bistri razum, dobri spomin, ljubka veselost in moška resnost, vse to je dalo pričakovati za njo najboljšo prihodnost.

Mnogi so Marjeto zavidali zavoljo njenih lepih lastnosti, dobri so jo blagrovali, modri pa se strahom mislili na to, koliko se ji bo treba vojskovati za čednost in nedolžnost.

Razvila se je bila v lepo cvetoče dekle in dobro se izučila v verskih resnicah in raznih ženskih opravilih. Jako je bila delavna in spretna, obuašala se je prijazno in vljudno do vsacega ter imela mehko in sočutno serce za bližnjega. Molila je rada in pobožno. Ko so jo pa ljudje zavoljo njenih lepih lastnosti posebno zavoljo njene lepe postave in prijetnega obraza močno hvalili, je postala častiželjna ter hotela mej svetom kaj velikega postati. Domači krog ji je bil premiren, pretesen, prevbožen in zavoljo tega je včasih kaj nasprotovala in vgovarjala svojim starišem. To je bil tudi vzrok, da so jo stariši sklenili poslati h kaki gospodi v službo.

Mnogotere reči poželi nečimerno človeško serce in pri tem kaj rado pozabi, da je le eno potrebno.

Marjeta je imela terdno versko podlago, ketera je bila za zdaj še sicer preslaba, da bi se mogla vstavljati hudim napadom raznih skušnjav, vender je vsmiljenje božje nadomestilo, kar je bilo pokvarjenega. Zakaj sklep božji je bil na podlagi sv. kersta in kerščanske vzgoje pri Marjeti sezidati terdno poslopje, proti kateremu vsi peklenski napadi niso mogli nič opraviti.

Ko je Marjeta odrasla, ji je zasijala najlepša zvezda sreče. Neki bogat plemič iz Montepulčijana, tri ure od Lavijana, jo je vzel v službo. Kedo je bil bolj srečen kot Marjeta. Služba je bila dobra, hrana obilna in gospodar, ki je bil še samskega stanu, prav prijazen. Kmalu je bila oblečena v lepo, novo obleko. Ker se je plemič vsaki dan bolj prepričal, kako je spretna, razumna in lepega obnašanja, ji je kmalu vse zaupal.

Vse to bi še ne bilo prav nič nevarno bilo za Marjeto, ke bi bil njen gospodar le veren in pošten. To pa on ni bil. On je cenil na Marjeti le njene zunanje lepe lastnosti in prednosti, ona pa je bila še premalo skušena, da bi bila spoznala, kaj plemič namerja se svojo prijaznostjo.

S prilizovanjem, z dragimi oblačili in lišpom jo je zapelji-vec kmalu zapel v svojo mrežo. Zlato in biseri so jo tako preslepili, da ni več poslušala glasu svoje vesti, molitev in pobožnost je bila vedno bolj mlačna in redka, mlačnost vedno večja in strah pred grehom vedno manjši. Kaj čuda, da je privolila v grešno poželenje zapeljivca in padala iz enega greha v drugi.

Morebiti ji je res obetal, da jo vzame v zakon, vender tega ni storil, ker ga je najberž oviral njen nizki stan.

Ves blišč in lepota duše je zginila in kaker je nekedaj tožil

prerok Jeremija nad zgubljeno lepoto mesta Jeruzalem, tako se je zdaj moglo tožiti nad Marjeto: „Kako je otemnelo zlato, se spremenila najlepša barva! . . . Bolj čern kakor ogelje je njen obraz in ne pozna se na ulicah“. (Jer. žai. pes. 4.)

Ni bilo zadosti, da je enkrat grešila, hudo grešila, temuč padala je vedno bolj globoko. Zaslepljena je bila tako, da je cela leta v grehu preživela. Postala je mati enega dečka. Vsi dobri so jo pomilovali, oče in mačeha sta se je sramovala.

O Marjeta! o biser! Kje je lepota in blišč tvoje nedolžnosti, s katerim je bila okrašena tvoja duša v dnevih tvoje mladosti!

II. POGlavJE.

Spreobernjenje.

Kaker hudo in strašno je bila zašla zgubljena ovčica, dobri pastir se le ni vtrudil, hiteti za njo in ljubeznjivo jo nazaj klicati. Lepih opominov in svarjenj Marjeti ni manjkalo. Kal milosti se ni dal izervati iz njene duše. Čeravno je živela v veselju in obilnosti, čeravno se je vedno streglo njenim posvetnim željam, vendar je vedno donel v njenem sercu neki glas, ki je grajal to kar je meso poželelo. Vedno se je slišal ta glas, zdaj glasneje, zdaj bolj tiho. Smert sorodnikov ali kaki drugi žalostni dogodki so jo vedno hudo pretresali. Ginjeno je bilo njeno mehko serce vselej, ko je slišala kako pridigo, ko je videla tovarišice lepo živeti, ko je brala kake dobre bukve.

Dokaz temu je bila njena obilna miloščinja in njeno sočutje s terpečimi in vbožnimi ljudmi. Še veči dokaz pa je bilo njeno hrepenenje po samoti. Večkrat je zdihnula: „O kako lepo bi se v samoti dalo moliti, kako pobožno Boga slaviti! Kako mirno, gotovo in zdravilno bi se dala pokora delati!“

Večkrat se je zaperla v kako samotno izbo in objokovala svoje pregrešno življenje. Ko so jo ljudje pozdravljali, je ona rekla: „Ne delate prav, da me pozdravljate, ko vidite, da slabo živim“. Pa še močnejše je vplivala milost božja na serce te zgubljene ovčice. Prišli so trenutki, ko je celo gledala v prihodnost in spoznala, da se ne bo le spreobernila, temuč tudi svetnica postala. Ko so jo enkrat neketere žene grajale zavaljo njenega prevelikega lišpa in rekle: „O ti nečimerna Marjeta, kaj bo še iz tebe?“ je ona po notranjem razsvitljenju odgovorila: „Prišel bo čas, da me boste imenovalle svetnico. Ker svetnica bom po-

stala in ve me boste kot romarice obiskovale.“ Moj Bog, kako nezapopadljivo je tvoje vsmiljenje! Ke bi bila Marjeta one besede morebiti tudi le v šali spregovorila, čuditi se vender moramo, da so se spolnile.

Serce, katero so celih devet let grešnega življenja pogostokrat napolnjevala čustva žalosti, kesanja in pobožnosti, je potrebovalo le še enega krepkega nagiba milosti božje, da je v goreči ljubezni vzplamtelo. Ta trenutek je slednjič prišel in k temu je veliko pripomogla pobožna in stanovitna molitev mnogih.

Enkrat je šel njen gospodar po deželi ter je več dni ostal iz doma. Kar prihiti njegov psiček, ki ga je bil seboj vzal, k Marjeti in se tako nenavadno obnaša, kaker še nikoli poprej. Od začetka je mislila, da bo gospodar kmalu prišel, ker je njegov pes že doma. Ker pa pes le ni kaker po navadi veselo skakal in se ji dobrikal, temuč tožno cvilil ter se zobmi vlekel njeno obleko, kaker bi jo hotel seboj vleči, gospodarja pa tudi ni bilo od nikoder, se je čudila in postala nemirna. Slednjič je spoznala, da hoče pes le to naznaniti se svojim obnašanjem, da bi za njim šla. Marjeta gre za psom, ki je zdaj veselo hitel pred njo, čeravno je bil zelo vtrujen in sestradan. Pri nekem kupu derv in vej obstoji, pogleda Marjeto in berska z nogo, kaker bi hotel reči, naj ona tukaj išče.

Marjeta začne odmetavati dračje. Ali kako se prestraši, ko zagleda svojega gospodarja mertvega in vže od červov razjede-nega! Bog sam ve, kaj se je takrat godilo v njenem sercu. Toda ta strah je bil oni nagib milosti božje, ki je njeno dušo prignal k trdnemu sklepu pokore.

Kaker se je bil nekedaj Pavel, od žarka milosti božje zadet, precej spreobernil, tako je bila tudi Marjeta vsa spremenjena. Studilo se ji je vse veselje, vsa lepota, blišč, bogastvo in biseri. O Bog, bodi milostiv meni grešnici! Ta glas je neprenehoma donel v njeni duši. Gnana od te misli, se je vsemu odpovedala in nemudoma zapustila kraj in hišo, kjer se je tako pregrešila in dobrega, svetega Boga s tolikimi grehi žalila.

III. POGLAVJE.

Perva dela spokornosti.

Ko je zgubljeni sin šel v se in se bil sklenil spreoberniti, so bile njegove prve besede: „Vzdignil se bom ter pojdem k

svojemu očetu in mu porečem: Oče grešil sem zoper nebesa in zoper tebe!* (Luk. 15, 18).

Tako je bila tudi prva misel Marjete, potem ko se je bila k Bogu obernila: „Vzdignila se bom in vrnila k očetu“. Vsa prevzeta od serčne žalosti, sè solzami oblita, v černo obleko oblečena in tresoč se je prišla k očetu v Lavijano ter ga prosila, naj ji odpusti, naj se je vsmili in jo zopet sprejme za svojo hčer. Rada bi bila zadnja v hiši, pripravljena je bila za pokoro vse preterpeti, da jo le zopet spozna za svojega otroka. To je bil prizor, ki je moral geniti vsako še nekoliko sočutno serce. Oče je bil tudi pripravljen vse pozabiti, čeravno je bil dosedaj zelo hud nanjo. Toda mačeha je ostala terda in ni hotela nič slišati o tem, da bi jo oče zopet vzel pod streho. Marjeto je zaničevala kot sramoto hiše in družine in njeno kesanje in solze je imenovala hinavščino. Kričala je nad možem toliko časa, da se ji je vdal in Marjeti hišo zaperl.

Žalostna kakor je bila prišla, da, še veliko bolj je morala zapustiti očetovo hišo. Kar ločiti se ni mogla; na vertu je sedla pod neko figovo drevo in se prepustila svoji žalosti. Kam naj bi se obernila nesrečnica, od ljrdi, da, od lastnega očeta zaveržena? Njene duše so se polastile hude, černe misli. Satan, ketelega je bila vže premagala, se je zopet približal se svojimi zvijačami. Prigovarjal ji je, da se iz te revščine in stiske zdaj ne more drugače rešiti, kakor da začne živeti tako kakor je živela poprej. Čemu bi se pustila preganjati, ko jo bodo povsod radi sprejeli zavoljo njene lepote in spretnosti?

Kakor strupene puščice so te temne misli trapile nekaj časa njeno serce. Toda milost božja je zmagala. „Ne, ne, si je rekla, nikedar več se ne povernem na pot, ki sem ga zapustila. Čeravno so me zavergli lastni stariši, saj imam tebe, o moj Bog! Bodi ti moj oče, o Bog! Bodi oče tvojemu nezvestemu, zdaj pa spokorjenemu otroku. Bodi mi vodnik in učenik in pokaži mi, kaj naj storim! Bodi tolažnik in vodnik moji zapuščeni duši! Glej, tebi se popolnoma vsa darujem!

Tako je govorila sama pri sebi ter zmagala peklenskega zapeljivca. Terdno je sklenila vse prestati, raje od lakote vmreti, kot poverniti se na grešno pot.

Angelji so se v nebesih veselili nad spreobrnjenjem te grešnice in tudi ona je v sercu občutila sladkost, ki je močno polajšala njeno žalost. Vihar se je polegel in svetlo je postalo

v njeni duši. Da še več. Povedalo se ji je tudi, kaj naj stori. Kaker je bil nekedaj Savel poslan k Ananiji v Damask, da bi mu ta pokazal pot v zveličanje, tako je Bog tudi Marjeto na čudovit način nagnil, da je šla v mesto Kortono in se tamkaj izročila vodstvu frančiškanov.

Erez odlašanja je hitela proti mestu. Po potu jo je sicer vznemirjala misel, da se bodo dobri in goreči redovniki tolike grešnice prestrašili ter jo zapodili. Toda Bog jo je podpiral in krepčal, da ni zaverгла njegovega glasu in opomina.

Polna kesanja in strahu je prišla Marjeta v Kortono. S po-bešenimi očmi je hitela po ulicah, kaker da bi vsi ljudje vedeli za njene grehe. Vsa se je tresla ko je v frančiškanski cerkvi prosila spovednika. Z veliko žalostjo mu je ona odkrila svoje dušne rane in spovednik je z veseljem sprejel zgubljeno ovčico, jo potolažil, jo rešil njenih grehov in tudi pomagal ji v njeni za-puščenosti. Najtežje je bilo toraj opravljeno in Marjeta ni želela zdaj nič družega kaker pokoro delati ter je prišla vsaki dan k spovedi.

Ljubeznjivo je bila sprejeta v hišo dveh gospej Marina-rije in Rajnerije. Vedno je mislila, da je največa grešnica na svetu, in delala ostro pokoro. Prej navajena naj bolj izbranih jedi, je zdaj vživala le hrano za vboge in še te se je pogosto-krat zderžala. Oblekla se je v terdo, priprosto obleko. Ležala je na terdih vejah ali golih tleh in pod glavo si je polagala poleno ali kamen. Svojo prejšnjo nečimernost je pokorila s tem, da se je bila po obrazu in ga zamazala s prahom in sajami. Vedno je bila v solzah in v strahu zaradi svojih grehov. Večkrat je jokaje popraševala frančiškane in tudi druge ljudi, ali bo Bog toliki grešnici, kakeršna je bila ona, odpustil grehe, tako da so mnogi ž njo vred jokali.

Pri vsi ostri spokornosti, pa je Bog ni pustil brez tolažbe. Posebno ob praznikih je občutila veliko dušno veselje.

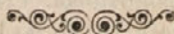
Ko je enkrat nekam šla sama po noči opravljat pobožnost v čast bridkega terpljenja Jezusovega in morala prebresti neko vodo, bi bila skoraj vtonila, ako bi ji Bog ne bil poslal čudovito pomoč.

Te dušne tolažbe so storile, da se je še bolj poniževala. Večkrat je na glas zdihovala ter se obtoževala velikih pregreh, s katerim: je prej žalila Boga in dajala ljudem pohujšanje. Vsa objokana je prosila ljudi: „Ali verujete, da me bo Vsegamogočni

Bog zopet sprejel v svojo milost?" Pri tem se je vsa tresla in pot jo je oblil, kakor bi bila peljana v smert.

Ves okit je vergla z glave in se pokrila sè slabo cunjo.

Neko nedeljo je šla v svoj rojstni kraj Lavijano in z vožjo okolu vratu in z mnogimi solzami je na glas prosila ljudstvo zbrano v cerkvi, naj ji odpusti njene hudobije. Vse ljudstvo je bilo močno začudeno ter je iz sočutja jokalo ž njo.

Pojasnenje neketerih navideznih vzrokov zoper pogostno prejemanje sv. obhajila.

„Gospod, jaz nisem vreden, da greš pod mojo streho, temuč reci le z besedo in ozdravljena bo moja duša.“

V dve versti delimo kristijane, ki najdejo navidezne vzroke, da se zderže sv. obhajila. V prvo versto spadajo dobre, pa preboječe duše, ki se boje iz nekake ponižnosti pogostokrat pristopiti k angeljski mizi; imajo namreč svet strah pred neskončnim veličastvom božjim, ki je skrito v podobi kruha. V drugo versto pa spadajo mlačni kristijani, kateri zato ne pristopajo k sv. obhajilu, ker se zibljejo v duhovnem spanji in se ne morejo in ne marajo predramiti k potrebni gorečnosti.

V naslednjih versticah sem se namenil, govoriti le o prvi versti kristijanov.

1. Pravične, (t. j. duše, ki so v stanu milosti božje) pri tem pa preboječe duše se imajo za ne v r e d n e, tako velicega Boga, ki je sama čistost in svetost, tako pogostoma prejemati.

Odgovor na to je ta: kedor je nevreden pogostokrat pristopiti k sv. obhajilu, ne bo s tem vredniši, da manjkrat pristopi, zakaj odlaganje sv. obhajila navadno ne ogreje človeka, mariveč ga stori še bolj mlačnega. Tako piše tudi sv. Ambrož: „Kedor ne zasluži vsaki dan obhajan biti, ta tudi čez eno leto ne zasluži“.*) In drugi svet mož: „Samo na sebi je bolje v ponižnosti se bližati angeljski mizi, kakor pa ogibati se je; ljubezen je namreč popolniša ko strah.“

*) Lib. V. de Sacram. c. IV.

2. Seveda nam ni neznano, da so živel veliki svetniki, ki so poredkoma pristopali k sv. obhajilu, bodisi da so to storili iz ponižnosti ali iz svetega strahu. Ti svetniki so vredni občudovanja zaradi njih ponižnosti, ne pa posnemanja; poti k Bogu so različne, navadna pot je pa ta, katero spremlja pogosto prejemanje sv. zakramentov. Če prav so bili svetniki, ki so redko pristopali k sv. obhajilu, venderle jih je bilo še mnogo več in sicer velikih svetnikov, ki so pristopali pogostoma. Pri obravnavah, ki se imajo, preden koga vpišejo mej svetnike, je prejemanje sv. obhajila vedno vgođen znak za tistega, ki ima biti svetnikom prištet.

Pri prejetju tega zakramenta ste dve reči potrebni: serčno hrepenenje z Jezusom se združiti in spoštljivost pred sv. skrivnostjo, izvirajoča iz svetega strahu. Perva naganja človeka k vsakdanjemu sv. obhajilu, druga ga pa odvrča od tega. Ako kedo skuša, da se množi ogenj njegove ljubezni sè vsakdanjim sv. obhajilom in da ne pojema njega spoštljivost, tak naj pristopa vsaki dan; ako pa nasprotno zapazi, naj se tu in tam zderži sv. obhajila.

V obče naj velja vsacemu ko načelo to, kar zahteva sv. Cerkev, namreč, da zavisí bolj ali manj pogostno prejemanje sv. obhajila od spovednika, ki naj svojim spovedovancem dovoljuje večkrat ali manjkrat pristopiti, kaker vidi, da imajo več ali manj koristi od pogostnega sv. obhajila; zakaj pravi znak vrednega sv. obhajila je napredek v dobrem.

3. Tudi če ne zapazimo serčnega hrepenenja po sv. obhajilu v nas, temuč zoperno suhoto, tudi to še ni tehten vzrok zderžati se sv. obhajila; mnogo svetnikov je imelo dalj časa take težke poskušnje, pa, dasi brez vsake notranje tolažbe, so vender pristopali k sv. obhajilu. Če božjega Zveličarja v stanju notranje zapuščenosti in suhote venderle pogostokrat prejemamo, se učimo ravno tako kerščansko živeti, vedno bolj zapuščamo starega človeka in se ogibamo vsega, kar bi vtegnilo božjega Odrešenika žaliti.

4. Ne dajmo se premotiti od strahu, da zmanjša pogostno sv. obhajilo spoštljivost in ljubezen, katero smo dolžni Jezusu v sv. zakramentu. Koliker bolj duša občuje z Bogom, toliko bolj ga spoznava in toliko bolj raste tudi ljubezen in spoštljivost do njega. Tako se je godilo tudi Samarijanki. Ko je začel Jezus Kristus ž njo govoriti, ga je imela za navadnega človeka, mej razgovorom ga je vže imenovala učenika, preroka in končno ga

je spoznala za mesija. Podobno bo tudi duša spoznala toliko bolj Jezusovo dobrotljivost in ljubezen, koliker delj bo pogosto pristopala k sv. obhajilu, tako, da ji bo s časom vsako sv. obhajilo priprava za prihodnje sv. obhajilo, in da si bo prizadevala sè še bolj živo vero in preserčnišo ljubeznijo prejemati Jezusa v svoje serce. Tako prijateljsko občevanje z Jezusom pa ne zmanjša ljubezni in spoštljivosti, temuč poveča.

5. Brez dvojbe zahteva pogostno sv. obhajilo veliko serčnosti v boju z napakami. Razločevati pa moramo dve versti napak. V prvo versto spadajo te, ketere storimo pri polni zavesti in s prevdarkom. Kedor hrepeni po Jezusovim dopadajenji in pogostokrat pristopa k sv. obhajilu, si mora na vso moč prizadevati, da se tacih napak čisto znebi. Druga versta napak je pa nasledek človeške slabosti. Teh se nihče ne more znebiti brez posebne božje milosti, in prav vsi moramo moliti: odpusti nam naše dolge. Bog dopušča take napake pri svojih ljubljencih, da se ne prevzamejo in da spoznajo, kako potrebni so pomoči od zgoraj. Napake te verste nas ne smejo prav nič ovirati, da ne bi pogostokrat pristopali k sv. obhajilu, mariveč nas morajo poterđiti v pogostnem prejemanju presvetega Rešnjega Telesa, ker ravno pogostno sv. obhajilo je po nauku sv. Očetov in sv. tridentinskega zbora pomoček, ki nas obvaruje pred smertnim grehom in zdravilo proti vsakdanjim prestopkom. „Saj vidimo, kaker pravi Fenelon, da so imeli prvi kristijani, ki so pristopali vsaki dan k sv. obhajilu, le majhine pomankljivosti“.

Preden se približamo obhajilni mizi, ponižajmo se globoko pred Jezusom Kristusom in govorimo sè sv. Avguštinom: „Pridi o Gospod in poseđi popolnoma mojo dušo, zakaj ti sam moraš v njej stanovati, pridi sam v njo kraljevat! Res ni — rad priznam — ta duša dostojno okrašena, da bi tebe sprejela, pa venderle pridi, moj Gospod, ti sam boš moja dika“.

6. Dobijo se tudi boječe duše, ki tožijo, da se nič ne boljšajo, ampak da ostanejo vedno enake, da še celo v napake zabredejc, katerih prej ni so imele.

Na to je odgovoriti 1.) Ako ne dobijo te duše tacega sadu od pogostnega sv. obhajila, kakeršnega bi mogle, izvira to od tod, ker se za sv. obhajilo slabo pripravljajo in ker še s prevdarkom delajo odpustljive grehe. 2.) Če sadu sv. obhajila ne čutiš, ne smeš že misliti, da ga nisi prejel. More se zgoditi, da duša ravno takrat največ sadu žanje, ko tega ne čuti, in mnogo-

krat ji zelo koristi, da ne čuti, ker jo to vzderžuje v ponižnosti. Mnogokrat se zgodi, da osebe, ketere so v začetku svojega spreobrnjenja čutile mnogo duhovne sladkosti, zgubijo vso notranjo tolažbo. „Mala drevesca, pravi sv. Gregor, pogostokrat zalivamo, da rastejo; ko so pa pognala enkrat močne korenine, potem jih ne zalivamo več.“ Sv. Lavrencij Justinijan pa pravi: „Kaker nas telesna hrana krepí, ne da bi čutili, tako hrani tudi sv. Rešnje Telo našo dušo, ne da bi mi kaj opazili. Ta božji zakrament dela včasih na tako skrivnosten način, da zapazi duša svoj napredek v duhovnem življenji še le čez več let. Končno je pa to tudi dobro znamenje, vedno nove nepopolnosti, vedno druge napake odkrivati; to je dokaz, da dobiva duša vedno več božjega razsvetljenja, in iz njega zajema boljše spoznanje same sebe.

„Ako mora prestajati duša poskušnje, piše slavni Bossuet, jo moramo opominjati na sv. obhajilo. Podučimo jo, da ji ne sme biti duhovna suhota vzrok nemira. Taka duša naj pomisli, da more nevidljivi ubeški vinogradnik delati, ne da bi se pokazal, in da zaviši vse le od tega, da mu podarimo celo svoje serce, v katerem naj vlada po svoji modrosti. Nikedar pa ne sme taka duša zgubiti upanja in prav nič ne sme gledati na duhovno sladkost ali duhovno suhoto. Terdno naj veruje, opravlja navadne pobožnosti in upa; po besedah sv. Pavla naj upa taka duša zoper vse upanje.*) Vera naj bo njena voditeljica po temnih potih, ravno tista vera, ketera je Abrahama spremljala po vsem njegovem potovanji.***) V tej veri naj pristopi taka duša brez obojavljanja k sv. obhajilu in naj si ne prizadeva z lastno močjo se oprostiti tega dušnega stanja; prepričana mora namreč biti, da v koliker bolj globok prepad jo Bog navidezno tira — toliko bolj krepko jo z druge strani vzderžuje. Kedo naj postavi Bogu cilj v času, ali kedo naj mu predpiše mero? Ko bo mislila duša, da bo zdaj zdaj premagana, takrat se bo prikazal žarek tolažbe, kateri jo bo poterdil.“

P. B. R.

„Nevesta najsvetejšega zakramenta.“

O tej služabnici božji govori sv. Alfonz v prvem obiskovanju presv. rešnega telesa. Gotovo bo ljubo kaki pobožni duši, kaj več o nji zvedeti.

*) Ad Rom. IV. 18. **) Gen. 12.

Ana od Križa, tako se glasi njeno pravo ime, je bila najstarejša hči kneza od Arka v Andaluziji na Španjskem, kjer je zagledala luč sveta dne 3. maja 1527. Kaj bo ž njo na svetu, to je imel pomeniti dan njenega rojstva, bil je namreč praznik najdenja sv. Križa.

Duhovni učitelj vže v njeni nežni mladosti ji je bil slavni „učitelj“ blaženi Janez iz Ávile,*) pod čiger vodstvom je pobožna kneginja napredovala v pobožnosti.

16 let stara se je po volji starišev poročila z imenitnim in pobožnim grofom od Ferije, Petrom mejnim grofom Priješkim.

Novi zakonski stan je ni nič motil v njenih pobožnih vajah, toliko menj, ker je bil njen mož perva tri leta vedno pri vojski Karla V. Tudi, ko se je povernil, je ona skupaj ž njim živela v zvesti službi božji in dobrih delih. Ljubila je jako vboge; šivala je za nje sama srajce in druga oblačila; večkrat si je vzela bisere z vratu in jih dala vbogim.

Pri rojstvu prvega sinčka, jej je Bog dal razumeti, da ga bo k sebi vzel, v kar se je ona popolnoma vdala. In res čez malo dni je sinček šel v nebesa. To je bil začetek njenega križnega pota. Čez malo let potem se je njen mož bolan vlegel v posteljo. Ona je bila skoraj zmirom pri njemu, in zato ni cele tri leta obleke slekla, da bi bila zmirom pripravna za postrežbo. Čast Ludovik Granaški ga je pripravljal na smert. Ko je grof zdihnil blago dušo in potem spovednik dal grofinji poljubiti križ, je serčno vskliknila:

„Ta bo od zdaj naprej moj edini ženin.“

Štiri in dvajset let stara vdova je na to želela stopiti v red sv. Klare; ali slabo zdravje jej ni dopustilo. In tako je ostala pri svoji tašči. Da bi pa svojo voljo zatirala, je hotela storiti spovedniku obljubo pokorščine; učitelj Janez iz Ávile pa jej ni hotel tega dovoliti, temuč jej je svetoval, naj sluša svojo taščo, kar je Ana tudi storila in sicer tako, da jo je v najmanjših rečeh vpraševala za dovoljenje. —

Čez nekoliko let se je pa njeno zdravje tako okrepčalo, da je z veseljem mogla stopiti v red sv. Klare v Montilji. To je bilo za njo prevelika sreča! V samostanu si je prepovedala

*) Ávila, tako (na prvem zlogu) se povdarja po španjsko to ime, ne Ávila, kakor se pri nas pogostoma sliši.

vsako odlikovanje in prednost; opravljala je najponižniša opravila, kakor bi bila dekla vseh sester; do vboštva je imela tako ljubezen, da ni hotla prejeti nobenega daru od imenitne žlahte.

Njena pobožnost do najsvetejšega zakramenta je bila prešinjena od najbolj žive vere in serčne ljubezni.

Cele ure je pred njim klečala v najbolj gorečih in najsladkejših občutkih, zato so ji tudi rekli: „Nevesta najsvetejšega zakramenta“.

Sicer pa tudi v samostanu ni imela biti brez križev. Njeno zdravje je začelo zmirom bolj pešati, tako da je celih 30 let v božjo voljo vdana prenašala bolezn. K temu so se pridružile britkosti, ketere je morala terpeti od oseb, katerim je negdaj dosti dobrega storila; tožila se pa ni čez nje; vmerl jej je brat, keterega je neizmerno ljubila; pri tej priliki je vzela križ v roke in rekla: „Gospod, kakor ti je všeč; on je bil bolj tvoj ko moj!“

Njo je Bog k sebi poklical dne 16. aprilja 1601.

P. H. R.

Življenja častitljivega br. Petra Bardesija.

(Iz laškega prosto poslovenil P. C. L.)

1. Poglavlje.

Otročja leta.

Ordun je majhino mesto v severni Španiji, ne daleč od glavnega mesta provincije Viskaje, Bilbao, in leži v rodovitni in prijazni dolini, ki jo enako vencu obdajajo srednje visoki hribi in griči. Prebivalcev šteje okolu 4000, zelo delavnih in podjetnih, v tej zadevi po vsem različnih od drugih prebivalcev španjske dežele. Razen tega nima Ordun nikakeršne posebnosti, ki bi ga pred svetom slavnega delaša. Ima pa neko prednost, ki se za njo sicer svet ne zmeni veliko, pač pa jo visoko čislajo vsi, ki niso modri v modrosti tega sveta. Ta prednost je, da je tamkaj zagledal luč tega sveta častitljivi brat Peter Bardesij. Rodil se je 6. aprilja l. 1641; njegov oče je bil gospod Peter Bardesij, vpokojen advokat kraljeve sodnije v Valjadolidu, njegova mati pa Kasiljda „de Aguinaco Vidaurre“, oba zelo čislana in polna

verskega prepričanja in mišljenja. Še tisti dan, ko se je Peter rodil, sta skerbela, da je bil tudi po sv. kerstu prerojen v otroka božjega in dediča nebeškega kraljestva. Pri sv. kerstu v župni cerkvi sv. Jakoba, je dobil po svojem očetu ime Peter, ime, ki ga, kaker bomo videli, tudi pozneje, ko je stopil v red sv. Frančiška, ni spremenil, kaker je to navada.

Oče in mati sta si sè vso skerbjo prizadevala, da bi malega Petra lepo izredila ter mu v mlado serce vcepila ljubezen do čednosti. Pa Peter je imel še družega nevidnega učenika in odgojitelja, Bog sam namreč si je malega Petra izvolil in ga napolnjeval sè svojimi blagoslovi in čeznatornimi navdihi, in vsled tega je že ko majhlin deček kazal tako dostojno obnašanje, kaker se v otroški starosti navadno ne nahaja. Prijetno je bilo gledati pobožnega otroka, ko je narekaval pobožne molitvice, ko je kleče s povzdignjenimi ročicami pred sv. križem ali kako drugo sveto podobo opravljal svojo otroško pobožnost, res je bil angeljček v človeški podobi. Kolika slast je bilo to za presrečno mater, ko je videla, da ji je božja previdnost izročila v skerb to nežno cvetlico, da jo za nebesa vzgoji. Nigdar se ni pripetilo, da bi bila primorana svoje dete v eni ali drugi stvari kaj posvariti, od otroških iger odvracati ali iz slabe tovarišije razposajenih otrok domov klicati, ker Peterček ni zahajal mej druge otroke, ni ljubil norčij in kratkočasnih iger, mariveč je bil popolnoma zadovoljen, ako je v kakem skritem kotičku molil, koliker mu je bilo ljubo. To njegovo nagnjenje do samote, je že takrat kazalo, da bode tudi v poznejših letih posebno ljubil samotno življenje, da se bo v samoti rad pogovarjal z Bogom ter nanj mislil tudi takrat, ko bode samostanska dela opravljal ali kar koli družega počel.

Posebno goreča pa je bila v teh otroških letih njegova pobožnost do prečiste device Marije. V njegovih molitvah in pobožnih vajah je morala le ona prvi prostor imeti in neprenehoma jo je prosil, da bi njegovo serce odtergela od vseh pozemeljskih stvari in ga le za nebeške vnemala. Res prelepa prošnja, ki očitno razodeva, da je Gospod v njem govoril in ga pripravljaval k tistemu svetemu in neomadeževanemu življenju, katero občudovati boš imel, dragi bravec, zadosti priložnosti. Pa še za nekaj je pobožni Peter posebno prosil; da bi mogel stopiti ko odraste, v samostanski red. To je bila njegova naj serčnejša želja, kaker je to pozneje ko redovnik sam povedal svojemu spovedniku, in

ta goreča želja je mnogo pripomogla, da se je celega Mariji daroval in njo nad vse zvesto ljubil.

2. Poglavlje.

Peter mladenič.

Ko je naš Peter prišel v leta, da si je s poštenim delom sam mogel za življenje potrebnega pridobiti, je dobil od svojega očeta 500 skudov, kar bi bilo po našem denarju okoli 1300 goljdnarjev, da bi ž njimi kupčeval in tako pošteno živel. Ednaka zneska sta dobila tudi njegova dva brata Frančišek in Jožef, in vsi trije so sklenili, da gredo v novo Španijo, to je v Mehiko,*) ker so menili, da bi tamkej naj lažje in z največim dobičkom teržili se svojim premoženjem. Peter se je združil z nekim bogatim kupcem, s katerim se je pogodil, da bo primerno znesku, ki ga je vložil v kupčijo, vlekel tudi dobiček. Ni znano, kako dolgo je v tej skupni kupčiji ostal, pa zgodilo se je nekega dne, da je Peter izstopil iz te družbe. To se je pa tako - le zgodilo. Kupila sta z onim kupcem veliko žita, da bi ga potem z dobičkom zopet prodajala. Nastalo je pa tedaj v Mehiki vsled slabe letine veliko pomanjkanje žita in ker so pri omenjenem kupcu žito kupovali, si je ta mislil, da je zdaj lepa priložnost mnogo dobička pridobiti; zato žito prav drago prodaja. Mladi Peter Bardsij pa nikaker ni bil zadovoljen s tako visoko ceno, češ, da ni pošteno izkoristiti pomanjkanje prebivalcev; dovoljeno je pošteno ceno nastaviti, nikaker pa ne pretirati jo, zlasti v slučaju slabe letine in pomanjkanja, ko so tudi ubožci prisiljeni potrebnega živeža kupovati. Lakomni kupec se ni zmenil za oporekanje vestnega mladeniča, niti se oziral na njegove opomine. Pobožni Peter se je vender le še na vso moč prizadeval prepričati ga, kako bi bilo pregrešno ker nasprotno ljubezni do bližnjega in kerščanski pravici, ako bi s ceno tako poskočila; pa vse je bilo zastonj. Kaj naj torej počne? Ali naj bi še ostal v družbi lakomnega kupca?

*) V prvotnem tamkajšnjem jeziku se je izgovarjalo to ime blizu „Mešiko“; ali ker Španci nimajo glasu š in ga sploh nadomeščajo s h, zato govore zdaj Mehiko, kar pišejo Mejico; po staro so pisali pa Mexico, kar so potem tujci napačno brali Meksiko. Seveda se je tudi pri nas vkoreninila taka napačna izreka.

Današnjih posvetnjakov bi se pač le premnogo našlo, ki bi se pri tem ne zmenili za take „malenkosti,“ izgovarjali bi se in z ramami majali, češ, kaj meni mar, naj bo kaker hoče. Tako pa ni storil naš Peter; ko je videl, da se ima zgoditi krivica ubožnemu bližnjemu, je rajši škodo terpel in se ločil od skopega kupca. Zaupanje je stavil na Boga, kateri oblači lilije na polju in preživi ptice v zraku, in bo gotovo tudi zanj skerbel da se preživi na pošten način sè svojim denarjem. Tako se je tudi zgodilo. Kmalu potem namreč je sam vzel v najem majhino prodajalnico tobaka, ki ga je prodajal po pravični ceni, tako da je izhajal in še majhin dobiček imel pri tej kupčiji. Kupci so v obilem številu k njemu zahajali, ker jih je vleкло tja prijazno obnašanje in lepo govorjenje, s katerim jih je Peter sprejemal in pozdravljajal. Pa zopet se je nekaj pripetilo, kar je mladega kupca nagnilo, tudi to kupčijo opustiti in kaj družega pričeti. Neki dan namreč, ko je bila prodajalnica napolnjena kupcev, tako da jim je komaj postreči mogel, stopi k njemu vbožen človek, in ga prosi vbogaime. Peter mu odgovori, da mu bo rad kaj podaril, samo poterpi naj nekoliko, da poprej drugim postreže. Prosjak mu pa z resnim glasom pravi, da naj njegovi prošnji brez odlašanje zadosti in to rekši nemudoma zapusti prodajalnico. To je Petra zelo vznemirilo in začel je sam pri sebi premišljevati, ali ni bil to morebiti glas od zgoraj, ki ga opominja, naj to kupčijo opusti, in koliker bolj je to premišljeval, tolikanj bolj se mu je zdelo to verjetno. Opustil je torej tudi to kupčijo ter se prepustil božji previdnosti, naj ž njim stori, kaker ji je ljubo.

Dobil je potem službo knjigovodja na neki kupčijski ladji, in ta posel mu je od začetka kaj dopadel, ker ni bil pretežaven in mu je zagotovil tudi dobro plačo; pa kmalu je spoznal, da mu tudi tukaj ni obstanka. Mej mnogimi popotniki, ki so se oglasili, da bi s to ladjo odpotovali, se je vkercal tudi eden, ki je imel seboj mnogo blaga, ki ga je hotel brez izvoznine spraviti po svetu. Pa slabo je računil, ker so finančni služabniki zavohali njegov namen, in dobro bi bil plačal, ke bi ga bili zasačili. Poskusil je torej knjigovodja Petra Bardesija pregovoriti, naj bi on služno poterdil, da na ladji ni nič tacega blaga, ki se brez vednosti in dovoljenja finance ne bi smelo izvažati. Toda Peter je dobro vedel, da bi ne ravnal vestno, ako bi tako ravnal, zlegati pa se nikaker ni hotel. Oni človek pa le še ni nehal vanj siliti; zagotavljal mu je, da bo vsa njegoya družina pahnjena v veliko

siromaštvo, ako se mu ne posreči to blago rešiti izvoznine. Ali Peter je ostal stanoviten tudi potem, ko so ga še drugi prosili, naj človeku stori to dobroto; vest mu je rekla, da je laž sama na sebi greh in zato nigdar dovoljena, in ke bi si človek ž njo tudi cel svet pridobiti mogel, da z lažjo bi žalil Boga, ki pravi: „Vaš govor naj bo da, da, ali ne ne, kar je več, je od hudega“. Ker je tedaj Peter to dobro prevdaril, se je rajši odpovedal tej svoji službi, kaker da bi bil zoper svojo vest ravnal in z lažjo Boga žalil, če bi tudi ž njo bil tistemu človeku k časnemu dobičku pripomogel. Zopet je stavil svoje zaupanje v božjo previdnost, ki je do zdaj tako skerbno nad njim čula ter ga varno vodila po vsih njegovih potih.

Iz Mehike je šel v Peruvijo, kjer je bilo in je še mnogo bogatih rudokopov za zlato in srebro kaker tudi drugih dragih rudovin. Šel pa je tja ne iz dobičkarije, ampak samo, ker je upal, da tamkaj zanj ne bo tolikanj nevarnosti, da bi Boga žalil. Kmalu je našel službo v rudokopu nekega gospoda Frančiška Eskibela v mestu Potosiju, katero je takrat pripadalo še k Peruviji. Gospod Eskibel mu je izročil važno in odgovornosti polno poslovanje, da je zlato tehtal, zraven mu je pa še svoja dva sinčka, Jožefa in Janeza, zaupal, da jih je v vsem potrebnem podučeval in izgojal, ker je bil namreč takoj spoznal, da ima Peter vse najlepše lastnosti in da za svoja otroka ne more boljšega odgojevalca najti, kaker je bil on. Peter je z velikim veseljem ta svoj novi posel izverševal, vsaki dan je zjutraj in na večer ob določeni uri dečka podučeval. Se vé da je bila njegova največa in najperva skerb, da ju je podučeval v sveti katoliški veri, v resnicah katekizemskih; zraven tega ju je vadil v branju in pisanju in v drugih potrebnih vedah. Dečka sta bila sè svojim učiteljem jako zadovoljna in sta ga serčno ljubila. Potem ko sta nekaj posebnega nad njim zapazila, sta ga celo spoštovala kaker svetnika. To pa je tako-le bilo.

Akoravno je imel Peter mnogo posla z rudarstvom kaker tudi s podučevanjem, je vender le našel tudi še časa za molitev in za pokoro. Ko sta njegova učenca po kosilu šla k počitku, se je Peter tiho iz hiše zmuznil in po skrivni poti šel do neke smerdeče luže, kamer se je voda iz bližnjega rudokopa stekala; okolu te luže je bilo vse polno komarjev. Tukaj je verhno obleko in srajco slekel, pokleknil in s povzdignjenima rokama goreče molil. Herbet je imel obrnjen proti pekočemu soncu in

nastavljen obenem strupenim pikom kervoželjnih komarjev. Tako je mej molitvijo in primišljevanjem ves zamaknjen preklečal po dve in tudi tri ure skoraj sleherni dan; potem pa se je poln veselja in zadovoljen zopet lotil svojega navadnega dela. Vse to sta opaževala njegova učenca; ko sta namreč zapazila, da se vsaki dan zgubi iz hiše, sta šla skrivaj za njim in skrita sta videla to njegovo pobožnost in pokorjenje. To je jako pomnožilo njijuno ljubezen in spoštovanje do njega.

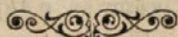
Pri teh molitvah in spokornih vajah je bila njegova duša popolnoma vtopljen v Boga, žareča od ljubezni do Boga. Posebno je pri teh pobožnih vajah prosil nebeško Mater, da bi mu razodela božjo voljo glede njegovega prihodnjega življenja. Čestokrat jo je prosil: „O Marija, mati moja, ti vidiš, kako si prizadevam za vsakdanji živež, kako se trudim, da pomnožim denar, ki sem ga prejel od svojega očeta. Pa jaz želim zapustiti ta svet, ker vidim, koliko nevarnostim je mej svetom izpostavljena čednost, kako težavno je mej svetom prav živeti. Prosim te, daj mi spoznati, kaj je volja tvojega božjega sinu, in pripravljen sem vse storiti.“ Tako in enako je izražal svojo ljubezen do Jezusa in Marije in brez dvojbe je pri teh zdihljajih okusil, kako sladak in prijeten je duh Gospodov.

Kar mu je še prostega časa ostajalo, je pridno porabil, da je razne mestne cerkve obiskaval in v njih pobožno molil, da je bil tako vsim, ki so ga videli, lep zgled v spodbujenje in posnemanje. Mej cerkvami pa je posebno ljubil tiste, ki so bile prečisti devici Mariji posvečene, kaker je sploh v vsaki cerkvi najraje pred tistim oltarjem klečal in molil, kjer je bila kaka podoba matere božje. To je sam Peter razodel svojemu spovedniku o priložnosti, ko se mu je neki pot, ravno tudi pred neko Marijino podobo, nekaj prav čudnega prigodilo, iz česar je spoznal, kam da ga Bog kliče. Molil je namreč v neki skriti kapeli matere božje; tu je Marijo priserčno prosil, naj bi mu razodela, kateri stan naj si izvoli. Izvolitev stanu je pač zelo važna in modro ravna pri tem tisti, gđor se v tej zadevi posvetuje zlasti sè svojim spovednikom in voditeljem njegovega dušnega življenja, zraven tega pa pobožno Boga prosi, da bi v to razsvetlil njegov um ter mu dal pravo spoznanje. Kako napačno ravnaajo pri tem tisti, ki svoj stan izvolijo brez resnega premišljevanja, morebiti tak, ki je njih dušnemu življenju ravno nasproten. Kaker smo že povedali, je Peter serčno želel stopiti v redovni stan, ali ni

vedel, če je to v resnici njegov pravi poklic. Zato se je obrnil do Marije matere dobrega sveta dobro vedoč, da si bo najboljši stan izbral, ako si bo izbral tistega, ki mu ga bo Marija svetovala in naznanila. Ko je tedaj tisti dan v omenjeni kapelici goreče molil, zasliši glas, ki je od Marijine podobe prihajal in mu tako-le govoril: „Ako mi boš podaril sreberno lampico in nekoliko srebernih svečnikov, tedaj ti bom razodela voljo mojega Sinu“.

O kako sladko so odmevale te besede v ušesih in še bolj v ljubečem sercu mladega Petra! Brez odloga je šel iz kapelice v rudniško jamo, da bi tamkaj našel toliko srebra, koliker ga je bilo treba, da bi oskerbel, kar je Marija zahtevala. Sreča mu je bila mila; ni mu bilo treba dolgo iskati in našel je na tleh precej velike kose sreberne rude, ki so bili več ko zadosti, da se iz njih naredi svetilnica in svečniki. Tudi pri tem slučaju moramo spoznati posebno previdnost božjo, ki je dala mlademu Petru tako hitro najti to, kar je potreboval, da Mariji zahtevane reči preskerbi in tako zve, kaj da je volja Sinu božjega. Ko je namreč drugim rudokopom pripovedoval, kako srečen da je bil in jim je pokazal bogato sreberno rudo, ki jo je v onem kraju našel, so ti hitro tja šli, da bi tudi oni tako srečni bili, pa ničesar niso našli. Peter pa je najdeno srebro nesel srebrarju, da bi iz njega naredel, kar je potreboval. Ko je bila svetilnica se svečniki vred zgotovljena, je ves vesel hitel v omenjeno kapelico Matere božje, da ji daruje, kar je od njega zahtevala. In glej, zaslišal je zopet mili glas Marijin, ki mu je rekla: „Pojdi v v Santjago v Čile in sprejmi v samostanu „Naše Gospe od glave“*) redovno obleko manjših bratov, in tam mi služi; to je volja mojega najsvetejšega Sinu“.

S kolikim veseljem je Peter Bardesij te besede poslušal, si laglje mislimo, kaker pa opišemo; spoznal je zdaj za gotovo, kam ga Bog kliče in zraven je videl, da so bile vslišane njegove naj serčnejsše želje, da sme stopiti v redovni stan.

*) Španjski „de la Cabeza“; cabéza (izgovori blizu „kabésa“) pomeni glava, potem pa tudi glavno mesto. Tu je najberž umeti v poslednjem pomenu, ker je Santiago glavno mesto v Čilah. V nadaljnem bomo pridevek „de la Cabeza“ izpuščali.

Kako naj se obnašajo udje tretjega reda.

I. Pri svetem obhajilu.

„Vaša spodobnost bodi znana vsem ljudem.“ Tako piše sv. apostelj Pavel vernim v Filipih (4, 5); pa te besede veljajo vsem kristijanom, še posebno pa udom tretjega reda sv. Frančiška, ker morajo oni bolj spodobno živeti kaker drugi navadni kristijani. Sv. oče papež Leon XIII. pričakujejo, da bodo udje tretjega reda dober zgled dajali drugim ljudem. — Vsak kristijan, tolikanj bolj pa še vsak ud tretjega reda, pa se je dolžan pred vsem lepo in dostojno obnašati, ko gre k sv. obhajilu; zakaj, kaker je za mašnika najsvetejše opravilo sveta maša, ravno tako je za druge verne sveto obhajilo.

Keder hočeš torej k svetemu obhajilu iti, vstani zgodaj, vmij se čisto in tudi usta si očedi ia izperi. Ako ti pri tem nehote se slino tudi kapljica vode zdersne v goltanec, to ni za deržek, da ne bi smel k svetemu obhajilu. Še menj je prepovedano slino pogoltniti, kaker je nekedaj neki dober človek mislil, ki je pred svetim obhajilom cele ure v eno mer pljuval. Moški naj se spodobno počesejo in snažno, prazno oblečejo. Kako naj se česejo in spletajo tretjerednice, to jim ne bomo mi dopovedovali; to pa bodi rečeno, da naj imajo v cerkvi glavo pokrito, kaker je zapovedal sveti apostelj Pavel, ko piše: „Se li spodobi, da ženska odkrita Boga moli?... Če ženska ni pokrita, bodi ostrižena. Ako je pa ženski gerdo ostriženi ali obriti biti, naj pokrije svcjo glavo.“ (1. Kor 11, 13. 6). Dandanašnji se širi iz mest malo pridna navada, da hodijo ženske gologlave v cerkev. Nekatere posvetne matere celo zbadajo svoje hčere, ki nočejo hoditi take: „Ali te zebe, da hodiš pokrita?“ Bogoljubne tretjerednice, ve se za nobeno tako zbadanje ne menite; v cerkev in zlasti k svetemu obhajilu hodite po stari navadi lepo pokrite in seveda snažno in čedno oblečene, koliker morete, ali ne, kaker bi šle na ples, nalepotičene sè zlatnino, pravo ali nepravo, z oringeljni v ušesih, s pušeljcem na persih in tako dalje. To ne bi bilo spodbudno temuč nečimerno. Tudi moški naj si ne zatikajo cvetlic, ne v obleko, ne za klobuk, še menj pa za uho.

Ko se odpraviš od doma, ne pozabi, kam greš in koga želiš prejeti v svoje serce. Varuj se torej po poti nepotrebnih tova-

rišev in posvetnih pogovorov. Moški, ki so vajeni tobaka, naj se zderže. Sicer se s kajenjem ali vonjanjem ne odteščajo. Naravnost prepovedano torej ni pred svetim obhajilom kaditi ali vonjati (šnofati); vendar lepo in spodobno pa tudi ni to pred tako svetim opravilom, toliko naj se torej vendar vsaki premaga, zlasti pa tretjeredniki.

Ko prideš v cerkev, pojdi, če lahko moreš, na bolj samotni kraj, pa, vsaj na deželi, na svojo stran, moški na moško, ženske pa na žensko. Tam se kleče začni pripravljati za sveto obhajilo, ako si namreč že prej opravil sveto spoved. Posebna priprava za sveto obhajilo je potrebna in ne delajo prav tisti, ki gredo na priliko od spovednice kar naravnost k svetemu obhajilu; tudi tisti ne, ki molijo pred svetim obhajilom pokoro ali rožni venec ali pa molitveno knjižico v roke vzamejo in samo na to gledajo, da prebero pripravo, kaker je noter natisnjena, ako serce tudi nič ne čuti in pamet malo na to misli, kar pomenijo besede v tisti natisnjeni pripravi. Tisto suho branje nikaker ni prava in zadostilna priprava za sveto obhajilo. Prava priprava je blizu taka-le: Najprej stori dober namen, da hočeš prejeti zakrament presvetega Rešnjega Telesa v svojo dušno hrano in v dosego te ali one posebne milosti božje in prosi Boga, da bi se mogel dobro pripraviti in po vrednem ga prejeti. Potem obudi v svoji duši živo vero, terdno upanje, gorečo ljubezen in veliko kesanje nad svojimi grehi. Ponižaj se v svoji slabosti, ali dasiravno se ne spoznaš vrednega, da bi sprejel svojega Boga v svoje telo, vendar se ne boj preveč, ako ti vest ne očita smertnega greha in imaš dovoljenje od spovednika, temuč skušaj zbuditi v svojem sercu goreče želje in veliko hrepenjenje po Jezusu v presvetem zakramentu. Vse to lahko sam opraviš se svojimi mislimi in besedami in ti ni treba nič brati iz molitvene knjižice. Le v sili, ako drugači ne moreš premagati razmišljenja, vzemi v roke knjižico in beri, ali glej, da boš mislil na to, kar bereš, in to, koliker se da, tudi čutil v sercu. Pripravljaj se tako vsaj pol ure.

Ko si se pripravil in pozvoni za sveto obhajilo, pojdi lepo in spodobno k obhajilnici ali k altarju, kjer obhajajo; varuj se pa, da se ne boš gnetel ali buhal. Ko moli postrežnik „konfiteor,“ moli, ako znaš, potihoma ž njim, ali po svoje obudi žalost nad svojimi grehi. Ko pokaže mašnik sveto hostijo, poglej jo ponižno in spoštljivo. Pri trikratnem „Gospod, nisem vreden,“ se spokorno trikrat vdari na persa, pa ne tako močno, da bi drugi slišali, in

potem mirno čakaj, dokler pridejo do tebe. Ko te imajo obhajati, ne imej rokovic na rokah, tudi ne očali na očeh, razen ako jih vedno nosiš. Oči imaš lahko pobešene, ali pa proti sveti hostiji obrnjene, glave pa nikar ne pobešaj, temuč lepo mirno pokouci derži, da bo mašnik lahko videl tvoja usta in jezik. Usta odpri spodobno, tako, da bi lahko dejal perst mej jezik in zgornje zobe; jezik deni mirno čez zobe na spodnjo ustnico. Moški naj si berke, ako imajo nerodne, prej, kar se da, gori zravnajo, ker bi bilo drugači težavno jih obhajati. Take ščetine, ki usta popolnoma zaslanjajo, naj bi se že doma primerno pristrigle, saj je tudi sicer gnjusno, ako se namakajo v vsaki žlici jedi. Še neke-tere druge nerodnosti moramo tu v misel vzeti. Neketere pobožne duše žele prav pri oltarju obhajave biti, ne mej drugimi pri obhajilnici. Po krivem! Prostor pred velikim oltarjem je samo za duhovnike in tiste, ki spadajo k duhovščini. Ti se obhajajo kleče na oltarnih stopnjicah; svetovni ljudje pa vsi, tudi tretjeredniki, pri obhajilnici. Ako je kje drugačna navada in jo dušni pastir želi odpraviti, ker ni po cerkvenih postavah, naj se mu tretjeredniki nikar ne vstavljajo, temuč lep zgled ponižnosti in pokorščine naj dajejo drugim in brez obotavljanja slušajo svojega dušnega pastirja. Napačna ponižnost pa je, ako neketere osebe pri svetem obhajilu tako pobešajo in pripogibljejo glavo, da mora mašnik počeniti pred njimi, če hoče najti njih usta in jezik. To nikaker ni prav. Mašniku v oči gledati se pa seveda tudi ne spodobi. Napaka je dalje, ako se usta premalo odpro, da zadene sveta hostija ob zobe, kjer se lahko odkruši in kaka drobtina celo vstran zleti in iz ust pade. Napaka je, ako se derži jezik skrit v ustih, da mora mašnik sveto hostijo kaker v nekak prepad vreči; še gerša napaka je pa, ako se jezik predaleč vun stegne ali celo dolu zavije, da je gnjusno videti. Neketeri imajo jezik tudi poln sline, da mašniku onesnažijo perste in se mora gnjusiti tem ki imajo priti pozneje na versto. Neketeri v resnici zmikajo, kaker bi se jim vedno gnjusilo, ali pa tako hlastno zapirajo usta, kaker bi hoteli mašniku perste odgrizniti. Pri tem se prav lahko zgodi, da mašnik tudi prenašlo zmakne in mu pade sveta hostija iz rok. Vzrok take nesreče je seveda lahko tudi kak drugi. Mašnik ve, kaj ima storiti, ako se mu zgodi. V nekem primeru pa morate tudi zlasti ženske vedeti, kako in kaj. Ako pade ženski sveta hostija v obleko, kamer ni spodobno, da bi segal mašnik sè svojo roko po njo, ima ženska pravico, sama jo prijeti in v usta si

dejati. Roko naj potem vmije in voda naj se izlije v tako imenovani sakrarij, ali kamer se vliva tista voda, kjer si mašnik po obhajanju perste vmiva.

Ko ti je mašnik sveto hostijo položil na jezik, lepo mirno zapri usta in tiho misli na Jezusa ter povžij njegovo presveto Telo. Ako ti je po zmoti dal dve hostiji, ne zneimirjaj se zato, ne jemlji ene z roko iz ust, da mu jo verneš, kaker je enkrat storila neka ženska, temuč povžij obe, ker je obhajilo eno samo in velja prav toliko, kaker ke bi bil prejel ali eno ali pa le polovico ali kosček hostije, kaker se zgodi, ako jih začne primanjkovati.

Po svetem obhajilu ostani blizu, dokler je obhajanje dovršeno in da mašnik blagoslov. Mej blagoslovom mu nikar ne obračaj herbta; potlej še le greš lahko zopet v svoj kočič, da se koliker mogoče zbran zahvališ svojemu Jezusu. Nikar precej po obhajilu ne beri molitev iz knjige. Če pride k tebi dober prijatelj in dobrotnik, ali mu boš iz bukev bral pozdravljenje, ali mu sam ne boš nič vedel povedati? In pri svetem obhajilu je prišel v resnici k tebi tvoj najboljši prijatelj, tvoj naj večji dotrotnik. Pozdravi ga torej lepo, zahvali se mu, pogovori se z njim, prosi ga, kar ti je posebno potreba, priporoči mu svoje domače, stariše, brate, sestre in druge sorodnike, posebno svoje otroke, če jih imaš, svoje dobrotnike pa tudi svoje nasprotnike in sovražnike, priporoči mu svetega očeta papeža, priporoči mu posebno v sedanjih velikih zmešnjavah našega tolikanj skušenega dobrega cesarja, priporoči mu svojega škofa, svojega duhovnega pastirja, svojega spovednika, vso sveto cerkev, pa tudi našo ljubo avstrijsko domovino, naš verni slovenski narod, da bi mu dal mili Jezus moč in zmago v boju zoper hude in nevarne njegove sovražnike; prosi za dobre in nedolžne, pa prosi tudi za grešnike in zapeljane, zlasti za tiste duše, ki si jih morebiti prav ti kedaj pohujšal; prosi za vboge, bolnike, vmirajoče, vdove in sirote; prosi za verne duše v vicah, zlasti za tiste, ki veš, da si posebno dolžan za nje moliti. Vse to in več takega sam veš in ti ni treba po nobenih bukvah iskati, povedi Jezusu le vse prav po domače se svojimi besedami. Tako se bosta najbolje razumela. In vsaj pol ure se pomudi v takem priserčnem pogovoru se svojim dobrim prijatelom Jezusom in potem pojdi lepo mirno po svojem potu in ne vstavlaj se po nepotrebnem po kerčmah ali kjer ni bodi. Silno žalostno je, ako se vidi, kako mnogi lete od svetega ob-

hajila naravnost iz cerkve, preden je mašnik še tabernakelj za-
perl, in berž na žganje, na golaž in kaj vem na kaj, in potem
proti poldne ali tja popoldne enkrat prikolovratijo domov na pol
pijani ali popolnoma, veči grešniki, kaker so zjutraj od doma šli.

Dragi tretjeredniki, zlasti ob takih priložnostih, ob času
velikonočnega obhajila, skušajte ljudem koristiti z lepim zader-
žanjem, skušajte, kar je v vaši moči, z modrim in previdnim rav-
nanjem varovati ljudi zapeljivcev, ki pridejo k spovedi le zavoljo
sile in sveta, ne da bi kaj mislili na Boga in na svojo vbogo dušo.

A.

Gladíolji, dálíje in trítome

v cerkvenem lepotičju o poletnih praznikih.

Nemara ke se bo marisiketeri čislani bravec namuznil in ma-
risketera pobožna bravka, ko zagleda napis tu gori. „Kaj bodo
neki posebnega povedali patri o cerkvenem lepotičju o poletnih
praznikih! Saj poleti nikjer ne manjka cvetlic in zelenja, naj se
že tako ali tako imenuje z učenim imenom. Sicer v srednjem veku
bodi si da so bili samostanski verti kaj posebnega in da so si res
pridobili zasluženje za vzgojo in razširjenje lepih cvetlic iz tujih
krajev; dandanašnji pa je maloketeri duhovni gospod na deželi,
ki ne bi imel lepšega verta in lepših cvetlic in sploh rastlin za
svojo cerkev.“ — Verjamemo; ali vender vsega nihče nima in
nihče ne ve, samo Bog! Mi pa bi radi majhino nedolžno veselje
naredili ne samo duhovnim gospodom, temuč tudi drugim našim
bravcem, zlasti tretjerednikom in tretjerednicam, ki bi dostikrat
morda rade kaj pripomogle za olepšanje hiše božje. Gori smo ime-
novali tri cvetlice, ki lahko in zlasti zdatno služijo v ta namen
ob svojem času, namreč blizu od sv. Petra pa do malega šmarna,
in tudi črez; v tem času namreč cveto.

Gladíolji bi se po naše imenovali mečiči ali mali
meči, ker imajo namreč perje mečem podobno. Ena sorta nekod
pri nas divja raste po travnikih in cvete že spomladi za vnebo-
hod, binkošti in sv. Telo; ljudje jo imenujejo „Matere božje ro-
kavčki“. Ali mi imamo tu v mislih poznejše, poletenske mečiče,
ki rastejo samo po vertih in jih je jako raznih in prelepih sort.

Vertnarji trgovci jih prodajajo pod imenom „Gladiolus gandavensis“, gandavski (gandski, gentski) ali francoski mečič,¹⁾ po 5 do 15 kr. čebulo, lepše sorte še mnogo dražje, ščepec semena po 10 do 12 kr. — Neka novejša versta se imenuje „Gladiolus Lemoinei“, po francoskem cvetličarju Lemoine v Nansiju, in ima tudi mnogo raznih lepih sort. Te verste gladiolji ostanejo lahko tudi v merzlih krajih čez zimo zunaj v zemlji; so pa nekoliko dražji od prvih. Najnovejši dve verste se imenujete „Gladiolus Childsi“ in „Gladiolus Nanceianus“. Pervo so zgojili v Ameriki; obsega več sort, ki so si pa vse jako podobne. Rastejo krepko in imajo velike razno erdeče cvete, v sredi navadno z belo liso, temnejše erdeče pikasto ali pisano. „Gladiolus Nanceianus“ je do zdaj najdražji; obsega tudi vže več lepih sort; neketere so prejšnim jako podobne, druge pa tudi precej različne. Sto zern semena te verste stane 50 krajcarjev.

Na našem samostanskem vertu na Kostanjevici rastejo gladiolji že mnogo let. Kedo je zasadil prve, ne vemo več. Ščasoma so se jako namnožili. Vlani, nekoliko že predlanskim so se iz domačega križema oplojenega semena pokazale prvič neketere jako lepe nove sorte, ki smo jim dali zavoljo posebne lepote posebna imena — po naših starih slovenskih pisavcih, od Trubarja in Dalmatina pa vse do Bleiweisa in Jerana. Ti so se letos zopet križali z raznimi sortami prej omenjenih verst „Gandavensis“, „Gandavensis americanus“, „Lemoinei“, „Childsi“ in „Nanceianus“. Dozorelo je obilo semena, ki bo dalo zopet brez dvojbe jako krasne cvetlice novih sort, kakeršnih skoraj gotovo še ni na svetu. Mi pa tega semena vsaj vsega ne bomo sami sejali, ker nimamo toliko prostora. Zavreči pa bi ga bilo jako škoda. Zato smo se namenili, da ga ponudimo tistim naročnikom „Cvetja“, ki ga žele; vsakemu ga pošljemo, dokler ga bo kaj, blizu po toliko, koliker bi ga dobil pri trgovcih za kakih 10 ali 20 kr., samo da nam svojo željo naznani in za poštnino pošlje 5krajcarško pisemsko marko. Tistim naročnikom pa, ki so poslali vže obilnišo naročnino, ni treba družega ko da nam naznanijo svojo željo z dopisnico, ker se bo poštnina lahko plačala iz naročnine.

¹⁾ Pervo je vzgojil belgijski vertnar Bidinghaus in v trgovino spravil in razširil sloveči „knez vertnarstva 19. stoletja“ Louis van Houtte v belgijskem mestu Gentu, ki se imenuje po francosko Gand, po latinsko Gandavum.

38. Urša Weingerl	"	82. Fr. Deutscher iz Maribora
39. Katarina Dobaj	"	83. Marija Gmajner
40. Maria Ledenik	"	84. Katarina Čelofiga
41. Marija Dobič iz Hajdine	"	85. Terezija Nudl
[pri Ptuju		86. Marija Geršovnik
42. Neža Dobič	"	87. Elizabeta Simonič iz Ptuja
43. Marija Šmid iz Hoč pri	"	88. Terezija Šiker iz Selnice
[Mariboru		89. Marija Godec
44. Terezija Kramberger	"	90. Marija Hribernik
45. Jožef Visočnik iz Hoč pri	"	91. Ana Trafela
[Mariboru		92. Marija Koprivnik iz Kaple
46. Ana Bežan iz Maribora	"	93. Marija Vraber
47. Elizabeta Cafuta	"	94. Kuna Vraber
48. Julia Meixler	"	95. Matija Doršnik iz Lembaha
49. Magdalena Pschaiter	"	96. Jera Simonič
50. Ana Seberneg	"	97. Matija Doršnik
51. Ivana Pijavec	"	98. J. Sgerm iz Ribnice štajerske
52. Cecilija Ozim	"	99. Jakob Ignac
53. Jožef Fric	"	100. Elizabeta Podlesnik
54. Apolonija Fric	"	101. Miha Tratnik
55. Marija Krajnc	"	102. Terezija Sejlenik
56. Ana Vollstuber	"	103. Katarina Hrastnik
57. Preč. Dr. Alojziji Meško iz	"	104. Katarina Ciglar
[Maribora		105. Miha Grebenc
58. Ana Spuler	"	106. Marija Jernejšek iz fare :
59. Terezija Viher	"	[Črešnjevce
60. Katarina Maxl	"	107. Marija Mihelič
61. Katarina Aplenc	"	108. Ana Bizjak
62. Neža Cirar	"	109. Kuna Klasiuc od Šent Janža
63. Urša Stražišnik	"	110. Elizabeta Padovšek
64. Marija Wallner	"	111. Urša Lešnik
65. Jvana Jerič	"	112. Terezija Geršak iz Laporja
66. Ana Ehrenberg	"	113. Ana Lipin iz Puščave
67. Marija Habjanič	"	114. Janez Karničnik
68. Ana Bierkopf	"	115. Urša Skerbinšek iz Tinja
69. Ignacij Jerič	"	116. Jurij Petelin iz Ruš
70. Elizabeta Kopič	"	117. Marija Pukl
71. Marija Ravnik	"	118. Al. Jäger od Sv. Barbare
72. Tomaž Žunko	"	119. Marija Terstenjak
73. Miha Majer	"	120. Barbara Kos
74. Marjeta Kraner	"	121. Marija Peklar
75. Emilija Wenedikter	"	122. Marija Bračko od Sv. Ilja
76. Jozefa Žerjav	"	123. Leopold Hanc
77. Elizabeta Grajner	"	124. Marija Pivec
78. Marija Pungartnik	"	125. Simon Skamnič od Sv. Jakoba
79. Terezija Simerl	"	126. Frančiška Hofzinsler
80. Marija Rottmann	"	127. Frančišek Kuhovič od Sv.
81. Alojzija Mlinarič	"	[Urbana

128. Katarina Mikl od Sv. Urbana	141. Neža Pipuš od Sv. Križa
129. Urša Jerič iz Rogatca	142. Jožef Haložan
130. Katarina Sturm iz Šmarja	143. Neža Kikl od Velike Nedelje
131. P. g. žup. Fr. Ferik Sv. Marjete	144. Marija Breznik iz Konjic
132. Jožefa Kmetič	145. Franc Kos iz Čadrama
133. Katarina Čeh	146. Elizabeta Bidner iz Lučan
134. Jozefa Gačnik	147. Roza Medic iz Središča
135. Helena Klemenčič od Sv. Petra pri Mariboru	148. Jozefa Trabas iz Zgornje Kungote
136. Neža Geiger	149. Rok Korožija od Sv. Roka [ob Sotli
137. Marija Černko	150. Terezija Toplak od Sv. Vida pri Ptuju
138. Marija Dover iz Prihove	151. Eduard Tribnik iz Maribora
139. Marija Ozimič iz Frajhama	
140. Frančiška Cegnar iz Makol	

Nadalje se priporočajo v pobožno molitev: br. L u d o v i k H o s t n i k, samostanski tretjerednik, † v Ljubljani 21. vel. serpana 1898; rajni tretjeredniki skupščine goriške: Ivan (Dominik) Predam iz Št. Lenarta na Beneškem, Jožefa (Elizabeta) Saksida iz Žalošč, Terezija (Frančiška) Nardis in Vertojbe, Marijana (Lucija) Cvetrežnik iz Kala, Jožefa (Marija) Širok iz Gergarja; n a z a r e š k e: Jurij Blatnik iz Vranskega, Marija Brglez iz Šoštanja, Katarina Grabnar iz Šoštanja, Jožefa Kovač iz Vranskega; b i l j a n s k e: Blaž (Frančišek) Kokelj in Biljane; k o b l j e g l a v s k e: Valentin (Jožef) Panjov iz Berjen. Neka mati priporoča svojega sinu dijaka; neka tretjerednica sebe in svojega moža za ozdravljenje; dve tretjerednici za razsvitljenje; neki mož in žena za odvernjenje skušnjav; neka družina v Ameriki; J. M. tr. v dušnih in telesnih potrebah; neka družina za zdravje; neka tretjerednica sebe za vdanost v voljo božjo in svojo sestro za zdravje in dober vspeh v šoli; M. K. v J. svojega moža za spreobrnjenje; neka bolna žena blizu Petrovc v Žalski fari za ljubo zdravje; B. Fr. Sp. svojega brata že dve leti bolnega za ljubo zdravje; neki tretjerednik iz Podvinjec svoji dve sestri, da bi zapustile grešno znanje; neka tretjerednica tudi od tam svojo sestro, da bi se odvadila hude jeze; neka tretjerednica z Belokranjskega sebe in mnogo drugih oseb v razne dobre namene; neki tretjerednik z Ogerskega sam sebe, svojo ženo in svoje štiri sinove, da bi mogli prav Bogu služiti, zlasti pa še svojega soseda jako betežnega že tri leta; neka žena iz Št. Jurja ob Taboru sebe in moža in otroke za zdravje in ljubi mir in blagoslov božji pri hiši, posebno pa enega že več let bolnega sinu; neka družina, da bi jo ljubi Bog rešil neke stare bolezni; neka oseba, na očeh bolna, za ljubo zdravje, ako je božja volja; neka tretjerednica za stanovitnost, zadovoljnost in za dar učenosti; J. M. nekega bogoslovca v velikih skušnjavah radi poklica; neka tretjerednica od svetega Jurija ob Taboru svojega hudo bolnega očeta; neka mati svojega otroka v ozdravljenje božjasti; neka oseba y dober namen; neka druga, da bi

srečno dosegla svoj cilj; neka gospa za zdravje ali vsaj polajšanje hudih bolečin v trebuhu; sorodniki za ljubezen in mir mej seboj; več tretjerednic za poterpežljivost, stanovitnost v dobrem, mir in ljubezen v njih družinah; neka žena iz Nove štifte za zdravje; neka tretjerednica za dar poterpežljivosti in svete čistosti, priporoča tudi svojega brata za spreobrnjenje; neka tretjerednica za ljubo zdravje, ako je božja volja.

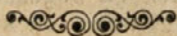
Zahvala za vslišano molitev.

Iz **Železnikov.**

Preteklo leto pred praznikom presvetega Jezusovega serca sem podpisana čula pri bolniku od kapi zadetem, ki je bil v nevarnosti, da vmerje brez sv. zakramentov. Iskreno sem ga priporočala vsmiljenju presv. Jezusovega serca, da, če ni božja volja, da bi ozdravel, naj bi vsaj mogel prejeti sv. zakramente vmirajočih. In res sem bila vslišana: bolnik je prišel toliko k popolni zavesti, da je prejel sv. popotnico in — tako upam — z Bogom spravljen, končal tek svojega življenja. — Ker sem obljubila, to milost po „Cvetju“ razglasiti, bodi temu, dasiravno nekako kesno, s tem zadoščeno.

N. L.

Nadalje naznanjajo svojo zahvalo: Janez in Marija Vesel v Žigmaricah za srečno dobljeno pravdo (sv. maša opravljena); M. Zupan v Škalah za neko dobljeno milost; neka deklica mariborske skupščine za vslišane prošnje in druge milosti, ki jih je letos prejela, neka druga oseba za ozdravljenje očetovo in pomoč v mnogih dušnih in telesnih potrebah; Marija Stergar v Volčah za ozdravljenje bratovo, svoje in svoje stare matere; Ana Z. za zdravje svojih starišev; K. K. za ozdravljeno živinče; A. S. na Lozicah za naglo ozdravljenje plućnice po lurški vodi; Fr. Kolar za ozdravljenje otroka in pomoč v raznih stiskah; Josipina Jug, učiteljica, za ozdravljenje; Mica Kolar za ljubo zdravje in dobrega dušnega pastirja; J. K. iz Drežnice za ljube zdravje; M. H. iz Vipave za pomoč v stiskah in zadregah; J. M. za mnoge prejete milosti in vslišane prošnje; M. Kr. Str. za ozdravljenje očetovo; Fr. P. v Zagrebu za zmago v boju za izvolitev redovnega stanu; redovne učiteljske kandidatkinje v Mariboru za vgodne vspehe pri zadnjem izpitu; neka tretjerednica, da je neko zgubljeno reč našla; neka druga, da se je neka posvetna zadeva dobro iztekla; T. R. v N. m. za ozdravljenje nekega mladeniča zelo na očeh bolnega; neka oseba, da je ozdravela na očeh; J. Z. za najdenje zgubljenega denarja.

Lukri'nske bi ne, vstre'gle me'ni ó'strige,
 50. Ne ró'mba rí'ba, ska'ri bó'lj',
 Vija'r če tré'sčen v ju'trovske való've bi
 (Zavár'ni, ká'tére v tó'morjé',
 Pèga'tka ne bi do'lu šla v želó'dac mó'j',

Ijó'nska jerebi'ca ne
 55. Prijé'tniši kó bra'na z vé'j najto, l'stiših
 Na dré'vju ó'lj'čna ja'goda,
 Ali'ki'sèlična, kioló'ke lj'u'bi, zé'l in slé'z,
 Ki te'žkémú je telé'sú zdra'v,

Ali'ja'gnj'e kla'noio pra'znikih Termi'novih,
 Kozli'čák ali' volkô'vi oté't.
 60. Gostmi' mej tē'mi, ó'sla'st, kó vi'diš dró'bnico
 Domó'v bihíté' napa'seno,
 Prevár'nj'en vi'diš lé'mez kó z upé'hanim
 Voli'či vra'tom vlé'čejo,

65. Čelja'd vesé'lo, ro'j domu' boga'téga,
 Krog la'ró'v kó sèdi' svitli'h! —
 Lihva'r kó tó' je A'lj'fij izgovó'ri'l bi'l,
 Vže kar prihó'dnji k mé'tiče var'l,

Izti'rja ó'sči'pú'vās dēna'r'pošó'v'jeni, —
 70. O mla'jū'ga posó'jja spé't!

Te stihe smo postavili sem v svoji fonetični pisavi, da naši prijatelji ne pozabijo popolnoma na njo. Kaj ima pomeniti to ali ono znamenje, bodi tu vnovič povedano.

à je nedoločni glasnik ali poglasnik, ki se navadno večinoma piše z *o*, Pletersnik ima novo čerko podobno našemu *o*: d à ž.

è je nedoločen prav kratek *i*; ravno ta glas ima tudi *è*.

ù je nedoločen prav kratek *u*; ravno ta glas ima tudi *ò*.

Zdaj imajo na Kranjskem à è i ò ù vsi enak glas, vsaj na Gorenjskem; ta glas se more tudi popolnoma izgubiti, kar pišemo s podvojenim znamenjem: o è è t i n e, tudi i.

é je dolg *e*, ki prehaja v *i*, torej nekako *ei*: r è š e n.

ó je dolg *o*, ki prehaja v *u*, torej nekako *ou*: r ó d.

è je dolg *e*, ki se začinja z *i*, torej nekako *ie*: m é d.

ó je dolg *o*, ki se začinja z *u*, torej nekako *uo*: g r ó z d j e.

Pletersnik piše za naš *é* in *ò*: *e* in *o* s piko pod čerkama, za naš *é* in *ó*: *e* in *o* s kljukico pod njima.

Topljene soglasnike označujemo s pristavljenim *j*: n j i v a, l j u t i, k j è; sam *j* za *n* ali *l* ima samostojen glas: m è š č a n j e.

Prevernjen apostrof spod préd *l* in *v* pomeni glas angleškega *w*, ali kratkega soglasnega *u*: d è l, o p r a v k ó v l e. V zvezi z *o* je *l* kratek samoglasni *u*, ki dela z *o* dvoglasnik *ou*: v o l k

— v o u k. Za *l* piše Pletersnik *l*.

Nová šola ne pozna v slovenščini ne *l*, ne *v*, temuè le latinski in nemški *l* in *v*. Po domače *l* in *v* izrekovati, to je gospodom k m e t i š k o — in kaj ne bi bilo! Gospodje so gotovo starega Samovega rodu, morebiti celo Svetopolkove dinastije in atavizem je dandanašnji v najlepšem cvetu. Kedo bi se čudil, če jim gredo iz ust le kraljevi glasovi, zlasti kunezu Svę-

topluku tolikanj ljubi latinski in nemški! Sicer se Poljak, rojen aristokrat, in Rus, dandanašnji kralj mej narodi na zemlji, ne sramjeta svojega debelega slovenskega, niti svoje neknjižne izreke: vada, kaza! Tovej bi skoraj da tudi naša mlada gospoda pogumno smela govoriti slovenski, kakor govorijo tisti, ki so ji ohranili slovenski jezik. Ali ne?

Druge šolske napake vzrok je pa ta: Nekedaj smo se učili imenovati čerke: a, bé, cé, ká, el, em, in nadalje skladati: bé, a, bá, cé, á, cá itd. Zdaj uče: a, bè, cè, kè, lè, mè . . . (po naše bi se lahko pisalo tudi: bà, cà, kà, là, mà, po Pleteršnikovo: br, cr, kr, lr, mr) oin potem mislijo, da morejo otroci naravnost brati, ker imenijo, da bè ni le ime, temuč ob enem glas čerke b, kaker je v resnici a ime in glas ob enem. Ali „stara pravi: To je zmotal! Tudi bè, cè, cè, dè, fè... niso glasovi čerk, temuč le imena kaker ona, ki smo se jih nekedaj mi učili, samo s tem razločkom, da so ona stara čedna, lepoglasna, sedanja nova pa gerda in naravnost smešna.

Soglasniki, ki se delajo s popolnim zaporom, p, t, k, b, d, g, se sami za se ne dajo izgovoriti; zato morajo imeti imena, in ta so že v latinščini: pé, té, ká, bé, dé, gé, zakaj bi pri nas več ne veljala? Pač pa se dajo sami za se izgovoriti tisti soglasniki, ki se delajo z nepopolnim zaporom; vender imajo tudi ti svoja imena, stara čedna: ef, es, éš, há, vé, zé, zé, jé, nova smešna: fe, se, šé itd. Ti vse dajo tudi vleči, pa ostanejo, še tako na dolgo zategnjeni, vsaki vedno tisti edinstveni glas; zategnjen f ni fšfšfšfš, torej tudi nezategnjen ni fe, to je le ime. In to velja o vseh drugih gori navedenih, torej tudi o v(é). Čerka v se torej, keder stoji sama ali v sestavah pred soglasniki, napak izrekuje: vè. „Vs e“ torej, ljuba gospoda, ne berite: v è s e! Milosti prosim; ne berite, ne izgovarjajte v è s e; ne v è s e k u j t e se tolikanj v è šoli in v è cerkvi in v è v è s a k e m k r a j u; učite se izgovarjati brez è dvoustnični v (ali, kar je blizu ravno to, soglasniški v) in ne obtesujte nog zavoljo pretesnih črevljev, ne pačite jezika zavoljo pomanjkljive abecede!

Prèglejmo zdaj še naša naglasna znamenja.

Povdarek na kratkem samoglasniku pomeni pika zraven dotične čerke zgoraj: č a' s, d a' ž itd. Povdarek na prvi polovici dolgega samoglasnika pomeni apostrof pri dotični čerki: b l a' ž e n, d a' r itd. Povdarek na drugi polovici prevernjena vejica: v o' j a' k, p r' i' c a, ž e' n a itd. a' r in o' l sta dvoglasnika; zato pišemo naglasna znamenja za njima: t a' r' g, v o' l' k itd. Tudi o' v prehaja včas v dvoglasnik ou, zato pišemo n. pr. g r o' m o' v n i k n a m i g r o' m o' v n i k.

Se neke druge svoje nepriznane nazore želim v spomin poklicati z objavljeno prestavo. Hijat je za me kakofonija tudi v slovensčini; le v sili, zlasti ako je drugi samoglasnik dolg, bi se smel terpeti: m e' n i o' s' t r i g e, j e A' l j' t i j i z g o v o' t i o' j; sicer se jemljita samoglasnika vkup v en zlog. Glede mere mislim da stoj v prvi stopici ijambske dipodije vedno krepko povdarjen zlog, v drugi pa menj povdarjen ali celo nenaglašen. Anapesti se smejo rabiti namesti ijambov kakor v latinščini, tu-
brani ko druga stopica neposlednje dipodije.

Na znanje! — Ta zvezek se pošlje vsem starim naročnikom, ki so plačali za XVI. tečaj, prosimo pa da bi kmalu poslali naročnino kateri je še niso. XVI. tečaj se še dobi po naradni ceni, nekateri stariši tečaji (1., 13., 14., 15.), dokler jih je še kaj, po 50 kr.; posamezni zvezki nepopolnih tečajev po 3 kr.